

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Pünteza 132. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 4 frt
fél évre 2 " "
3 hónap 1 " "

Egyes szám ára 10 kr.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

KIADÓHIVATAL:

Pünteza 132. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hasábos petitior 5 kr
Kis Hirdetöben egy szó 2 kr.

A hirdető fél nevével ellátott hirdetéseknek külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Az útesinálás.

A vasuti bizottság e hó 11-én vasárnap délelőtt ismét ülést tart a végből, hogy végre valami megállapodásra jusson az indóházhoz vivő ut kikövezése tárgyában.

Ujabbán úgy tapasztaltuk, hogy a közhangulat meglehetősen ellene fordult az egész útesinálásnak, úgy anynyira, hogy annak veszélye forog fenn, hogy az egészből nem lesz semmi. Vannak sokan, akik fölösleges kiadásnak tartják az ut megkészítésére fordítandó összeget, — mivel a kérdéses útvonal egyáltalán nincs oly rossz állapotban, hogy végképen járhatlan lenne. Mások azt hangoztatják, hogy az erre szükséges összeget más előbbvaló célokra is lehetne fordítani.

Mi részünkről az ut kikövezését oly kiváló fontosságu és életbevágó kérdésnek tartjuk a városra nézve, hogy szükségesnek véljük a mellett hártározottan állást foglalni, még az esetben is, ha a közönség nagyobb része más véleményen volna.

Igaz, hogy az ut csaknem az egész télen át járható volt, de a mult őszi esős idő már megmutatta, hogy milyemé fog válni ez ut és főleg az utca állandó nedves időjárás mellett akkor, ha a forgalom a mostaninál sokkal nagyobb mérveket ölt. A forgalom pedig, ismerve a halasi nép életrealóságát, mindenesetre növekedni fog folyton s meg vagyunk győződve róla, hogy ha most elmarad az útesinálás, később, ha majd a közönség a maga kárán okul, tetemesebb áldozat mellett is rákényszeredik e munkálat végrehajtására.

Az ut járhatatlanságának első és legközvetlenebb következménye a termények árán fog mutatkozni. És pedig nem csak a gabonán, hanem mindazon czikkeken, melyeket innét tova szállítanak. Földünk természetét figyelembe véve, biztosra vehetjük, hogy rövid néhány év múlva Halas a gyümölcsből és kerti veteményből sokkal nagyobb mennyiséget fog elárusítani, mint gabonából. E czikkék ára pedig, melyeknek sulya és térfogata egyenlő érték mellett sokkal nagyobb

mint a gabonáé, sokkal inkább megérzi a szállítás nehézségeit. Azonkívül nem szabad felednünk, hogy Halasnak e czikkeken versenyeznie kell a szomszéd városokkal: Kecskeméttel, N.-Kőrössel, Félégyházzal, a melyek pedig ma már mind jó uton vihethik portékáikat a vasutig s így olcsóbb áron is lesznek képesek azt adhatni, mint mi.

Városunknak és közönségének igen fontos érdekei parancsolják tehát ez ut jó karba helyezését. És pedig sietünk kiemelni azt, hogy egyáltalában nem elég ez utvonalat fél vagy negyed-rész hosszban kiépíteni. Ha az ut az indóháztól csak a város széleig készítenék el, akkor csakugyan nem érné meg a reá fordított költséget s egyáltalán oly kevés haszna volna, hogy ilyen szándék mellett voltaképen jobb lenne hozzá sem fogni. A kereskedő a piacon veszi meg az árut s ha onnét az ut 3/4 részén sárban kell azt kivonszolatnia a vasutig, akkor a temető árka melletti csinált ut valóban nem sokat változtat már a dolgon.

Az ut tehát, ha egyáltalán kiépít-

TÁRCZA.

A halasi takács ezéh emléktárgyal.

Füves János takács mester ur, társai nevében, folyó márczius hó 6-án, regiségtárunk birtokába s annak megörzésébe átadta az ujabb ipartörvények életbeléptetése által felosztott becsületos nemes takács ezélnék vagyonát képező következő tárgyakat:

1. Bőrkötésben, arany nyomással diszített könyvben „A privilegiált Kis Kun Halas mező városában lakos Takács Czéh-béli ifjú társaságnak Artikulusai, melyeket czéh-beli mesterei, ugymint akkori czéh-mester Orbán Ferencz, atya mester Péter István, hejáró mester Beretzki Pál, Kaszás Mihály, Molnár István, Vég János és a több mesteremberek dicsőségessenn uralkodó Mária-Terézia apostoli felséges koronás király asszonyunktól ki nyert Privilegiumnak erejével írásban kiattak, a végre, hogy azok által ki ki maga kötelességet megtanulhassa: és életét azok szerént szabni tartozzon. Költ privilegiált Kis Kun Halason, Szent András-havának tizedik napján, 1781-dik esztendő-ben.”

2. Meggyaszin bársony kötésben, függő pecséttel ellátva s bádög szelenczében gondosan megörizve „I Ferencz császár és apostoli királynak 1817-ben kiadott kegyelmes királyi privilegiuma.”

3. Fára erősített pecsétnyomó, festék nyomásra használás végett: czifrázott körszéllel, közepében egy hal, ennek két oldalán a takácsok jelvénye, a vetelő: kórirata: K. K. HALAS. V; B: TAKATS. C: P.

4. Vas nyéllal ellátott 48 mm. átmérőjű pecsétnyomó: közepében 3 paizs, a felső paizsban a birodalmi jelvény, a középső s; az alatt egyik paizsban az ország czimere, má-

sikban a ezéh jelvénye: három, oldalt egymással érülköző vetelő; kórirata: * KIS * KVN * HALASI * NEMES * TAKACS * CZEH * PECSETI * 17 * 80

5. Kis-pecsétnyomó, hivatalos levelezéshez: csillagos korona alatt két oroslán által tartott paizs, 3 vetelőből alakitva, a paizs alatt 3 lilium, az oroslánok feje felett: K H T C

6. A czéh ládája, az alakulás idejéből, magassága 20, hossza 24, szélessége 17 cm., oldalai ékes czifrázatokkal vannak ellátva, tornyosuló tetején külön láda fiók, külön kuleszal, a jegyző irományai befogadására; a láda alsó részében pedig egy titkos fiók van, erős és mesterséges vasalással, sarok vasak helyett toló szerkezetű kinyitására van készítve.

7. A czéh táblája, a láda czifrázatával egyező alakú, az irat befogadására használt áreg rézlemezzel van borítva.

8. Öt db. félbörbe kötött könyv, a czéh számadásait, végzéseit a tagok névsorát magában foglaló laistromok és protucolumok; továbbá apróbb füzetek, különféle irományok és a remekeléshez használt mintázatok.

Az átvett könyvek egyikéből érdekesnek tartom közleni a következő jegyzőkönyvi pontot, mely költ 1841. december 12-én.

„Czéh biztos és Tanácsbeli. Ns. Nztst. Beenyey Zsigmond ur javaslatba tette, mikép a N. M. M. Királyi Holytartó Tanátsnak kegyes Parantsólatjához képest is, a Czéhnek már 350 válto ez. frtkra nevedett Töke pénzéért évenként fél fizetetni szokott száztól 5 frnyai Kamatját, átvös telokra fordítani tanátsos volna, s így illy nemű intézet, az egész Czéhnek nagy becsületére. Szent Isten előtt pedig kedves áldozattá válna.”

Végzés: „Meleg részvétellel nem csak halgatta s fogadta, jelen Czéhgyűlés elő adott

elől ülő javallatot, hanem, lelkes örömtől elragadtatva, köz megegyezéssel egyszersmind buzgó elhatározottsággal abban állapotott meg, hogy miután, köztapasztalásból tudva vagyon, azon tagadhatatlan igazság, hogy a nép erköltstetelenségének legg főbb oka a nevelés hiányába fekszik, s emmivel sem lehet az igazi jötekonyságot nagyobb mértékben nyilvánítani mint a rosra természettel hajlando szegénysorsu gyermeknek erkölcsi fevelésével: a Czéhnek említett Tökepénztől bejövő ötös Kamat arra fordítódjon, hogy abból a szegényebb sorsu gyermekek számára könyvek vásároltassanak. Minek rendiben, jelenjegyző könyv kivonatának bé mutatása mellett tisztelettel megkéretni rendeltettek mind két Szent Egyháznak nagy tiszteletű Elöljárói az oránt, hogy a Czéhnek jelen tsekély ugyan, de tiszta polgári kötelességből eredett ajánlását kegyessen elfogadni, egyszersmind, az évenként oskolai vizsgálatok kezdete előtt, illető Czéh mester Ursimék által bé adandó summátskát időről időre kezelteni; s áttalában az árva és szegény sorsu gyermekek számára kello oskolai könyveknek szerzésére fordítottat meltoztassanak. Mint hogy pedig a Helvétiai vallást követő Mestereknek száma 73-ra rug fel, midőn a Romano Catholicus czéhtagok tsak tizeneggyen vagnak, az évenként 17 vtz frtmn, és 30 krn bé jövő Kamatból a Helv. vallásu Szent Egyházi Tiszteletendő Ur kezébe 15 frtot 10 krt, Nagyön Tiszteletendő Plebánus Ur kezébe 2 frt 20 krt lézzenek kötelesek, az idő szerénti Czéh-mesterek a fentebb meghatározott időben, kello nyugtatvány mellett bé fizetni.”

E jegyzőkönyvi tárgy midőn egy részről a „becsületos nemes” jelző nevek megördemelt viseléséről tanuskodik, más részről a czéh pénzbeli vagyonai állásáról és a tagok számáról is tájékozást nyújt.

Lapunk e számához fél iv melléklet van csatolva.

tetik, okvetetlen legalább is a piaczig volna építendő. Hogy mily felszereléssel és kiállításban, az képezheti vita tárgyát s a takarékosági szempont itt inkább érvényesülhet, mint az ut hosszának meghatározásánál. Nézetünk szerint sokkal észszerűbb lenne az utat szerényebb készületben de mentől hosszabbra építeni, mint holmi fényes kiállításban, járdákkal és kőárkokkal ellátva, de röviden. Ha az utcának egész szélességben leendő kikavicsosítása sokba kerül, ám ne kavicsotassák ki az egész terület egyik házsorától a másikig. Ha a kocsiforgalom számára közepen két ölszöles út a készítenek kőalappal és kavics burkolattal, ez épen megfelel az igényeknek. Ezt így körülbelül ugyanazou az áron el lehetne készíteni a piaczig, mint a mennyebe kerülne egy minden kellékekkel fényűzőleg felszerelt macadam a város szélső házáig; haszná pedig bizonyára legalább is tízannyi volna.

Községi ügyek.

A képviselői közgyűlés I. szakosztálya, e hó 8-án a polgármester elnöke alatt ülést tartott. Ez ülésen a következő tárgyak intézettek el:

Beterjesztett először a romai kath. iskolaszék azon kérénye, hogy a r. kath. polgárok mentessenek föl a városi pótdadó alól abban az arányban, a milyenben ez a községi közös iskola fordítatik. A kérény szövege a következő:

Tekintetes városi képviselőtestület!

Tudva van, miként a helybeli rom. cath. hitközség a törvénynek megfelelő felekezeti iskolát tart fenn, és pedig nem minden adózattól nékül ugy annyira, hogy a törvényben kijelölt 52^{1/2}-toli iskola adót évenként tetemes egyházi-segéllyel kell pótolni.

Mint hogy ez a rom. catholikusságtól elég áldozat, de mert a törvény sem közleztöbbré, azért lelkiismeretbeli kötelességüknek tartjuk, mint a rom. cath. iskolaszék tagjai — hitfelekezettünk — a még ezen fölüli jogtalan adóztatástól megóvni.

Ép ezen jogtalan adóztatás, jelenlegi folszólásunk oka t. i. a helybeli közös iskolának a közös majorkodó pénztárból segélyzése, valamint, ugyan ezen pénztárból a közös tanítóknak fizetés jobbitása stb. Mert ezen pénztárnak több mint egyharmada a rom. cath. lakosság városi pótdádjából folyik be. A midőn tehát, példának okáért; a közös iskolákra egy évben az említett pénztárból 3000 frt fordítatik, ugyan akkor a rom. cath. hivatoktól törvény ellenére 1000 frt vétetik el.

A takács ezh. tagjainak jósvérségéből átvett s fent elősorolt tárgyakért midőn tanintézetünk hálás köszönetet bismásolom: egy-szerjásnd felhasználatom ez alkalmat azon öbajrtásunk kifejezésére, vajha a többi városunkban fenállott más ezhök tagjai is, követvén a takács ezh. tagjainak nemcs példáját, meg meglevő és összeszedhető ezh. helyi erekyeikkel tanintézetünk régiségért megtehetnek s múltjnk iránti kegyeletlő áthavat felgondolnák azt, hogy a ezh. eltörlésével megsemmisülő és elveszelődő tárgyakkal a multak emléke is meg fog semimésülni; mig viszont azok megörzésével az adók előtt megelevenül a mult, az elődök jó és rossz napjai, küzdelme, munkálkodása nem csak hogy ismeretessé lesz, hanem városunk iparfejlesztésének, általában történetének becses forrása és anyagául szolgáland.

Csontó Hajos,

a főgymnázium igazgatója és régiségőr

Már pedig az 1868. évi XXXVIII. törvényezik 36. §-a nyíltan kimondja, hogy akik a törvénynek megfelelő felekezeti iskolát tartanak fenn, azok a közös iskola költségének fődözéséhez egy krral sem tartoznak járulni, ha csak a törvényes 5% sok nem volna nekik; már pedig, mint fentebb is említettük, azokat szükségesekre az nem hogy sok, hanem igenis kevés és pótlándó.

Tekintetes képviselőtestület!

Mi semmi jogtalanságot, semmi igazságtalanságot elkövetni nem akarunk: mi csak csupán saját jogaink mellett emeljük szavunkat és hisszük, hogy a tekintetes képviselőtestület ezt belátja és méltányosnak fogja találni azon kérélmünket, hogy jövőben ezen jogtalan adóztatástól, falmentesünk. Méltóztatásuk a közös iskolák segélyzése céljából egy külön pénztárból gondoskodni, a melybe a mi fillőreink be nem hajtatnak. Továbbá jogi érzetere hivatkozunk a tekintetes képviselőtestületre, hogy a másnak jogtalanul oddig birt jóságát készséggel hajlandó visszaadni; már pedig ilyen jogtalanul birt jóságunk tekintetében azon szép összegek harmada, mely eddig a városi pénztárból a közös iskolákra mint cath. pénz. illetéktelenül fordítottak.

Kérjük tehát a Tekintetes képviselőtestületet, hogy az egész összeget, mely a mai napig a közös iskolákra fordított, méltóztatásuk folszámíttatni, és annak egy harmadát a rom. cath. iskolaszéknek átsszolgáltattai, hogy azt mi saját iskoláinkra fordíthassuk.

Egyébb hírt mely tisztelettel vágyunk Halason, 1882. ápril hó 23-án a ttes képviselőtestületnek alázatos szolgái Rózsá Béla plébános iskolaszéki egyházi elnök, Vatroba Péter világi elnök, Halász Ferencz isk. tag, Onadi János isk. tag, Király Gy. Ferencz isk. tag, Borbényi János isk. tag, Vizaneg Imre isk. tag, Borbényi István isk. tag, Sárosi László isk. tag, Kaezendorfer Imre isk. tag, Szeder István isk. tag, Benyák Pál isk. jegyző.

A kérény felőlviratván, dr. Baró Mihály főjegyző elterjeszté, hogy a kérés határozottan törvénybe iktassék s így az elutasítandó. A kérény mellett nem is szóltat föl senki s így arra egyhangual a következő végzés hozottat:

Eltekintve attól, hogy a kath. iskolaszék mint ilyen a kath. hitközségtől s annak tagjait képviselni jogosítva néhes s így a kérény alaki tekintetben is kifogás alá vehető — a kérelem érdemileg is elutasítandó, az 1868. 38. t. cz. 24. §-a, szintugy az 1871. 18. t. cz. 120. és 1876. 5. t. cz. 32. és 33. §-ai alapján, azért is, mert a visszatérítendő összeg benne kitéve nincs. A kérény a véleményemmel fog beterjesztetni a közgyűlés elé.

A szakosztály második tárgya volt Berki Sándor folyamodványa, ki azt kéri, hogy a város adjon neki engedélyt téglárulásra.

Az engedélyt a szakosztály megadni javasolja, azon föltétel alatt, hogy a mennyiben a város ezelszerintek látja, az engedélyt visszavonhatja. A folyamodó azonkívül köteles biztosítékot adni az iránt, hogy ha a téglárulást meg akarja szüntetni, azt felőlvél előre bejelenti, a felmondástól számított fél-évi idő alatt azonban kellő mennyiségű téglát fog tartani. Ellen esetben fentartja a város magának azt a jogot, hogy a téglakereskedő terhére és kárára kellő mennyiségű téglát ho at, azért, hogy a közönség e ezikkel el-látva legyen. Berki Sándor azonkívül téglárulási telepet is kér a várostól. A szakosztály ennek megadást is javasolja, akkép, hogy az erre vonatkozó részletes föltételeket a tanács állapítsa meg.

Következett ezután az egyes pénztárak számadása az 1882. évről. A majorkodási pénztár bevétele volt 38.716 frt 20 kr. Kiadása 28.605 frt 42^{1/2} kr. Maradvány 110 frt 77^{1/2} kr.

A kórház pénztárnál a bevétel kötvényekben 34.795 frt 28 kr. kiadás szintén kötvényekben 8603 frt. Maradvány 28192 frt

28 kr. Késszpénzben a bevétel volt 12.114 frt 32 kr. kiadás 7657 frt 5 kr; maradvány 4457 frt 27 kr.

A esztendőszüneti díj pénztár bevétele volt 635 frt 24 kr, kiadás nincs s így a maradvány 635 frt 24 kr.

A katonai istálló-alap bevétele 1925 frt 67 kr. kiadás késszpénzben nincs, maradvány 1925 frt 67 kr.

Kertészeti pénztár bevétele 1512 frt 84 kr, kiadása 1472 frt 82 kr. Maradvány 39 frt 99 kr. Megjegyeztetik, hogy e pénztár 2009 frt visszatérítendő adósság terheli.

A beterjesztett számadások jóvá hagyaták s a szakosztály javasolni fogja a közgyűlésnek fölmólvény megadását.

Végül beterjesztett Nagy Antalné asszony, az elhunyt adószedő özvegyének segély iránti folyamodványa. A szakosztály, minthogy olyan alap, melyből a segélyezés eszközölhetetnék nincs, a kérényt elutasítandónak véli.

Az ülés ezzel véget ért.

Színház.

Szombaton Hegyi B. karmester jutalomjátékaul. Nap és hold operette került előadásra; szövegét írták Vanloo és Leterrier, zenéjét szerette Lecoq. Egyike a legkedvesebb operetteknek, melyeket a társulat előadott. Szövege nem sokat ér; valószínűtlen bohóságok halmaza az egész, de zenéje méltán sorakozik Lecoq legjobb alkotásai közé. Nem az operette-zene megszokott trivialitásával s léha könnyedséggel találkoznak itt, hanem igazi komoly művészettel, mely nem az egyszerű szórakoztatást tette céljává, hanem a gyönyörködtetést s mely a ezeljárt teljes mértékben el is éri.

A háttást nagy mértékben emelte az előven összevágó előadás. A szereplők mind a legjobb díszítetűben voltak az este s a közölség főleg Peterdiné és Csillag Anália arattal zajos tapsokat. Az általak előadott eszt-dal, mely egyik legszebb részlete az operettnak, viharos tetszést keltett s természetesen meg kellett ismételnük. Nagy hatása volt még egy ima-terzettenek, melyet Peterdiné, Csillag A. és Mihályovics antak elő, ugyszintén a Kis J. által előadott önékröszöleteknek. Sziklay egy vén miniszter szerepében ezuttal is igen sikerült alakítást nyújtott.

Sajnos, hogy a közönség igen kevés számmal volt jelen az előadásón, a mi azonban annak tulajdonítandó, hogy nem voltak kellően tájékozva a darab értéke fölül. Epen azért egyszerű volna, ha a társulat ez operettet egy második előadásban is bemutatná.

Vasárnap Almási Tihaniér népszínművét „A tót leányt”, adták. E népszínmű is abban a hibában leledzik, mint Almásynak több e műfajban írott darabjai, hogy t. i. mentől kevesebb benne a népszínmű elem. Igaz, hogy az általak abból az osztályból vannak véve, melyet szorosabb értelemben népnek szokás nevezni, de ez aztán igazi színpadit „nép” melynek eszmeköre, gondolkodás módja, beszéde és egyes kifejezései egyáltalán nem juttatják eszünkbe az igazi népet. E hiba, bár sokkal kisebb mértékben, megvan a régi népszínművekben is, így, főleg Szilgietinél, de az újabb irodalom e nemű termékei, pl. Tóth Ede darabjai mondhatni tökéletes példáit adják a népies szó és eszjárásnak, ugy hogy a legmasabb röptű monologban sehi hallani az alakoktól még csak egy szót sem, mely a nép fiának szájába oda nem illenék.

Azonkívül nem valami szerencsés ötlet a szerzőtől két-három főszemélyt is az egész darabon keresztül tötosan beszéltetni. Curiosképen egy két mellékalaknál megjárja ez, de csaknem egész színművet ezen a nyelven írni meg, még juxnak is tulgasog egy kissé. A darabot különben, mely drámai tekintetben sem valami kitűnő alkotás, csakie Blaháné tartotta meg egyideig a népszínház műsorán, a honnan azonban már rég lekerült.

A szereplők igen közepes sikert mutathattak föl ez este. Csillag Anniája játszotta a tót leányt, de a sajtóságos szerep nehezségeivel egyáltalán nem bírt megküzdeni. A tótos beszéd a legérdekesebb jeleneteket is komikus színnel vonta be, s csak dalai voltak köpések a közönséget egy kissé fölmelegíteni. Több szerencséje volt Sziklaynak az ünneztetés tét legénnyel a Szepesynek a baromorvossal. kik szerepeik tréfás oldalát ügyesen kidomborították; szintugy Hatvani, ki a papucs alatt nyögő gazda, nibert ábrázolta.

Kedden a Hatvani-pár jutalomjátékát a "Három pár cipő" adatott. A darab igen kétes értékű hécsi bohózat, mely fölünk nagyon is távol eső és idegen légkörben mozog s épen azért egészen hatástalan is maradt. Hatvaniné és Sziklay játszották benne a nagyobb szerepeket s a mi kevés sikerét az előadásnak volt, az egyedül az ő érdemük.

Csütörtökön Kiss János jutalomjátékát igen kevés közönség jelenlétében adták le. Csepreghy népszimfiumát a "Pirás" egyelírt" adták összevágva és ismét eladák. A birónét Csillag Anniája játszotta s dalalval úgy, mint játékaival sok tapsot aratott. Kiss János volt a manipulálás szarormester, s dícséretére legyen mondva, nem látszott megírta az est anyagi sikerének kedvezőtlen volta. Erzsébet és odaadással játszott s ezáltalunkat is bebizonyított, hogy nagyobb partolást érdemelt volna a közönségtől. Sziklay a vén huszárkaplárt, Mihályos Kosza (tyurkát gondos alakításban mutatták be.

H I R E K.

A főiskolai régiséggyűjtemény időkénti gyarapodásáról ezentúl részletes kimutatásokat fogunk közölni. Megkezdjük ezt ma számunkban a helybeli takács céh oda beadott emléktárgyainak ismertetésével, melyek a városunkbeli ipar történetéhez igen érdekes adatokat tartalmaznak. Megtudjuk ezekből, hogy a takácsmesterség, melynek ma már alig van városunkban egy két működő képviselője, ezelőtt csak 50 évvel is, míg a külföldi áru a magyar ipart meg nem rontotta, oly nagy virágzásban volt itt, hogy tagjainak száma 80-nál sőt 100-nál is többe ment. Ohajtandó volna, hogy ez elpusztult iparág termékeiből egyes fennmaradt darabok (pl. a broszok, szakajtó ruhák stb.) szintén kerüljenek be a régiséggyűjteménybe, a hol későbbi időkben tanúságot tehetnek a helybeli ipar fejlettségéről s a régi iparosok műveléséről.

Márczius 15-ikét a helybeli függetlenségi pártkör ez idén is fényesen meg fogja ünnepelni. Az ünnepélyt a kör helyiségében Vataányi Sándor körelnök nyitja meg, ezután zászlókkal és zeneszóval körmenet tartatik, miközben Kozlovsky Kis István, id. Gál Lajos, Dr. Babó Mikály és Bernáth Károly fognak a néphöz beszédokat tartani. Az ünnepélyt este diszlokoma zárja be a kör helyiségében.

Adók kivetése. Az 1883-ik évi III. és IV. osztályu kereseti adó, tőke kamat és jövedék adó, bányá adó és a nyilvános számadásra kötelezett egyletekre róvándó adónak megállapítása végett a bizottsági tárgyalás a kis-körösi kir. adókerületben folyó év márcz. 13-án kezdődik s tart márcz. 21-ig. A községek Akasztó, Páhi, Tázlár, Kezel, Császártóltság, Hajós, Sükösd, Szt. István, Csanád, Szeremle, Vadkert, Kis-Körös, Halas. A pénzügyminiszter által e kerületi-bizottság elnökül Vári-Szabó István polgármester, helyettes elnökül a kis-körösi adóhivatal pénztárnoka Szamosi Béla urak nevezettek ki. Városunk lakosságát érdeklő adók márcz. hó 19. 20. 21-én fognak tárgyalatni Kis-Körösön az adóhivatal székelyében.

Népeadésl mozgalom. Halason február hóban meghaltak 45-en; ezek közt volt finemü 24, nőnemü 21, született 42, ezek közt finemü 20, nőnemü 22. Református meghalt 22, ezek közt finemü 12, nőnemü 10, született összesen 20, ezek közt. finemü 9,

nőnemü 11. — Romai katolikus meghalt három halva szülöttel együtt 22; ezek közt finememü volt 11, nőnemü 11; született összesen 20, ezek közt finemü volt 10, nőnemü 10. — Izraelita meghalt 1 finemü, született 1 finemü, 1 nőnemü. A halál okait tekintve, meghalt gyengeségben 3, törzshent 4, sarvadásban 3, tüdőgömbben 5, hörgőgömbben 2, tüdőgömbökben 1; bélluramban 2, hágyamázban 5, vörhenyben (scarlat) 4, roveselótörökgyömbben 2, víziszonyban (hydrophobia) 1 nő, aggkórban 1, rákban 1, lüdvizenyben 1, fűszkoszadásban 1, mélyvörzésben 1, tüdővörzésben 1, gyermek anyáiban 1, öngyilkos 1, véletlen halál 1, halva szülött volt 3. (orvosi szerelésben részösült 20.)

Szerencsétlenség a vasútnál. E hó 8-án délután nagy szerencsétlenség történt a halasi vasúti állomásnál. Egy Binder István nevű kocsiheakasztó kalauz a vasúti kocsik által elgázoltatott, minék következőkben rögtön meghalt. Az eset részletei a következők:

Binder István Budapestrol lefelé közeledő vonatához volt hősztva mint kalauz. Az említett napon, midőn a vonat a halasi állomásra ért, Binder azzal bizatott meg, hogy a vonatról a fölösleges kőc kocsit lekassza. E czélból a kocsik között s az összekötő három láncz közül a két szélsőt kiakasztotta a középsőt azonban téveszüléstől úgy hagyta. Ennek semet kilépett a kocsik közül, csak hogy természetesen midőn a gép elől megindults megállítá a lekasztani szándékolt két kocsit is. A forgalmi tiszt észre vette a hibát s rákiáltott Binderre, hogy mért nem akasztotta ki tehát az utolsó két kocsit, a miat neki rendelve volt. Binder ekkor szintén észre vevén, hogy az összekötő közsépső lánczot az előbb elfeledte kiakasztani, hirtelen újra a kocsik közé ugrott s ekkor történt rajta a szerencsétlenség. A kifakasztott szélső lánczok egyiké ugyanis a vonat mozgása folytán heves löbaldzásba jutván, a szerencsétlent homlokodon sújtotta, úgy hogy az errementen elszédült s olbukván a kerekek alá jutott. Mire a vonatot megállították, egy kerék már keresztül ment rajta, minék következtében Binder rögtön meghalt. Holttestét bevitték a helybeli kórházba, hol a boncolás megtartatván, kiderült, hogy a kerék jobb oldalán a hasán ment keresztül, máját egészen kettő vágta s a beleket és a hasi függő eret elszakította. A szakértői vélemény szerint a rögtön halál a beállott halsó vérzés folytán következett be. Hogy Binder hová való és micsoda vallás, az eddig nem lehetett megtudni, de ezért szombaton kath. szertartás szerint eltemették. Az eset felől a helybeli járásbírósg vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségnél nem forgott-e fenn vétkes vizgatatlanság.

Gazdáltság páz. A múlt február hó 22-én Stimakovics István ur bolgáiban délelőtt 9 és 11 óra közt valaki elvesztett 15 Ftot. Minthogy azóta e pénzért senki nem jelentkezett, Stimakovics ur e lap útján felszólítja a vesztet, hogy pénzt nála kellő igazolás mellett átveheti.

Az én népem. Ily ezim alatt egy kötet elbeszéltes jelenik meg legközelebb Nagy-Körösön Tóth Józseftől, a ki ismert fiatal író s a Nagy-Körös ezimü lap szerkesztője. A könyv azért érdekelhetni némileg a halasi községek is, mivel az elbeszélésekhez Bitzó Géza helybeli rajzban és ismert festőművész rajzokat készít, s a mű ezeket illusztrálva jelenik meg. — A mintegy 20. ivnyi kötetnek, mely nagy alakú díszes albumkiadásban jelenik meg, ára 2 ft, mely Tóth Józsefnek Nagykörösre, vagy pedig Aigner Lajos könyvkereskedőnek Budapestre küldendő. Előfizetéseket elfogad Bitzó Géza rajztanár is.

Gyors fényképész. Letzter L. kir. udvari fényképész Szegedről e hó 15-ikén Halasra jö s helyiül napig városunkban fog működni. A nevezett fényképész a legjobb hírnek örvend s mint előtűnik felmactott irataiból láttuk munkáért több rendbeli kitün-

tesben részesült. Ery Péternek József Kissi arany örmérel és az ud. fényképész mel jutalmazta meg, a német és württembergi király s mint a királyi szesiták; s több bol- és királyi díjakat nyert. Megemlíti a fényképésznél azon rajzokat is, amezza, melynek segítségével a fölvételre mindössze csak egy szükséges feltét. Ez által a képek szötesebbek, mivel elcsinál szötelonnes tekintet, melynek inkább az okozott, hogy a képek kellett nyugodtnak mara a szötelonnes mellett a legkisebb lefolyóképésztől, mivel a szötelonnes szempillantásig tart. — A szötelonnes azt állítja, hogy bármily idős fényképezhető fényképezhető eszközökkel fényképezhető, az elhárítást is jó képeket bír előállítani.

A sorozás e hó 2-án és 3-án megtörtént meg városunkban. Besorozták a közös hadsereghez 40 ajánló 65 5 évesek, a honvédséghez pedig 42 lekötelezőt összesen 93. A besorozottak száma annak tulajdonitandó, hogy a sorzás már az új vizsgálati szabályok történt, mely tulajdonitandó az eddig sokkal kevesebb föltételhez kéti a besorozást.

A tavaszvájár ez évben márczius 25-ikére esnek. Minthogy azonban az idén e napra esik húsvét első napja, azért a vásár kezdete egy nappal későbbre, E. i. márcz. 26-ára húsvét hétfőjére halasztották.

A helybeli négyelet e hó 9-én délután gyűlést tartván, felszólította a holdogató Závodszy Jozefin nővérét Závodszy Erzsébet kisasszonyt a helybeli kisdudor intézet vezetésének elfogadására. Závodszy Erzsébet kisasszony, ki eddig Mohácsban működött, mint övönő, készen nyilatkozott az ajánlatot elfogadni, azon föltétel alatt, hogy mostani állomásán a felmentési részére megadják. — A négyelet egyszerűsind elhatározta, kikérni a városi hatóságot, hogy az eddigi épület helyett valamely másikat engedjen át az ovoda részére, mely szilárdsg tekintetében a mostaninál több biztonságot nyujtana.

A két történetéről ezuttal csak igen röviden emlékezhettünk meg. A képviselőház megkezdte a közéletnadi törvényjavaslat tárgyalását; az e körül kifejtett vita azonban oly nagy mérvet ért, hogy előre láthatólag eltart még a jövő héten. — Egyéb országos eseményt az e csángok hazatelepítés ügyében megindult mozgalom. Az ez ügyben működő bizottságot Bukovinából értesítettek, hogy ezer csángó hazaköltözésére 20.000 ft volna szükséges; erre a gyűjtést itthon megindították s a kérdéses összeg már jó formán egybegyűlt. A csángok közül e szerint a bánási kincstári birtokokra az első telepítvény a tavasszal hihetőleg megérkezik.

Bajlós Bertalan táncztanító előadásait nem kezdhetle meg, mivel most a tél évében nem jelentkezett nála elég tanítvány. Bajlós ur a nyár folyamán visszatérend városunkba s a most elmaradt tanfolyamát akkor fogja megtartani.

Závodszy Józsefn.

A halasi kisdudok jötevo anygala, a halasi óvodában szinte kilenc év óta működött övönő Závodszy Jozefin nines többé; e hó 8-án tették le holttestét az örök nyugalomra. A holdogult kiradhatatlan hússéggel töltött hivatalk legszébbikét, ő az anyák helyett anya, apók, szakértő nevelője volt a rábizott gyermekeknek. Erőly, kitartás élénkíték festét, mely gyöngöd és finom volt, de azért sokat bírt vezetni. Kilenc éves övönő pályán 19 évi munkát megtett, s ezt nem csak a sorak írja állítja, hanem azon számtalan számok, kik köbök kinecsit rá bizták, kik naponta bámulták, miként képes e gyöngöd tevéntés azt kivinni, mire ok magukat nevelők érdének.

A temetésén egész Halas előkelősége s a köznépminden osztálya, nagy számba képviselve volt. Sirt sok szülő és özinta könnyet hullatott számtalan gyermek is, kik egykor az ő gondozását élvezték.

Márcz. hó 6-án este 8 órakor végző be nemese életét, majd két havi sinlődés után. Szerető testvére Závodszy Erzsébet mohácsi óvodónő apólká a három utolsó héten, elhunytá perczében még két testvére István és Julia érkezett koporsójához, hogy utolsó útján elkísérhessék.

Az igen diszes temetést az elhunyt egyenként szerető, becsülő halasi jótékony nőegylet nemeslelkű tagjai, kik az óvodának támogatói, rendezők és fedezők költségeit. — És azon utolsó óhajátának is — szives, közbejárás által — eleget tettek, hogy az elhunyt teste a ref. vallásnak sírkertjébe temetessék, bár ő maga katolikus volt. A férék kath. lelkes teljesítő óhajátát, odáig kisérvén a koporsót s beszentelvé a sirt. Négy tanító emelvé az elhunytat a gyászkoszóra. A koporsót fedő diszes koszoruk egyikét ily felirattal: „A szeretett barát nőnek a haza távozó testvérek bus emlékül magukkal vivék Sárosra, az ott búsló anyának.

Az elhunyt 1845-ben márcz. 17-én született Fejér megyében Sárosdon; atyja Závodszy János községi jegyző és főtanító, anyja Brucker-Amália volt. Legidősebb gyermekük volt Jozefin, ki Budapesten az országos óvó-képezdében végző tanulmányait. További testvérei Amália Németh Sándorné, János Szt. András pusztán gazdatiszt, Georgina alsó-szt.-iványi tanítónő, István Sárosdon főtanító, Erzsébet Mohácsos óvodónő, Juliánna a hajadon beteges anyja mellett hű apólk. Noha még mind fiatalok, de már mind tevékeny, hasznos tagjai a társadalomnak. Vigasztalja őket s megszomorgott édes anyjokat az a tudat, hogy a boldogult hűn betöltő kötelességét. Béke legyen porain!

Karacs Teréz.

KÖZGAZDASÁG.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halason márcz. 10. — Búza 7. 750 krig, rozs 5 frt — kr., árpa 4 frt 10 kft., zab 2 frt 80 kr., kőles — frt — kr. mind 400 literenként. Kukoricza 100 liter — frt. Krumpj 200 liter 70 kr.

Heti jelentés a budapesti gabonabazsáról.

Budapest márcz. hó 9-én.	
Búza	6 bányági 78—81 k/g 9 65 10 20
—	6 tiszavidéki 78—81 k/g 9 90 10 60
—	6 pestvidéki 78—81 k/g 9 85 10 40
—	6 főhermegyel 78—81 k/g 9 85 10 35
—	6 békési 78—81 k/g 9 85 10 30
—	6 északmagyarországi 78—81 k/g 9 45 9 80
Rozs	6 — 70—72 k/g 7— 7 30
Árpa	6 takarmány 60—62 k/g 6 80 7 10
—	6 égetni való 62—64 k/g 7 20 7 85
Zab	6 — 64—66 k/g 7 90 8 20
—	37—40 k/g 6 20 6 60
Tengeri újbányági	6 — 75 k/g 6— 6 15
Külös	6 — — k/g 6— 6 50
Repeze új káposzta	— k/g — — —
— új bány.	— k/g — — —

Határidőzlet.

Irányzat	Határidő	penz	árú
Búza	tavasza	9 68	9 72
—	őszre	10 18	10 20
—	—	—	—
Tengeri	—	—	—
Zab	—	—	—
—	—	—	—
Repeze káp.	—	—	—
— bány.	—	—	—

Köbányai dísznövény márcz. 9. Magyarországi vén-, nehéz sertés kilogrammja 58—59 kr., fiatal nehéz 62—62½ kr., könnyű 57—58 kr. Szedett nehéz 59 kr., könnyű 55—57 kr. Oláhországi 60—62 kr., szerbiai 61 — kr. Életleny: páronként 45 kilógramm s azonfelül 4%-os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	délelőtt	11 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadkára:

Személyvonat	—	délután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	délután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	3 óra —

Szabadkáról:

Személyvonat	—	délelőtt	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	12 óra —

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

NYILT-TÉR. *)

1893-1. évi

friss töltésű szolyval, polenál és luhl Erzsébet savanyú-vizek

diszesen kiállított üvegekben kaphatók: Munkácsos a főraktárban, továbbá Nyiregyházán a fiók-raktárban.

Kéretnek a gyógyszerész és kereskedő urak a gyógyhatásu s e mellett a borral is igen kellemes italu savanyú-víz eladására. Nyiregyháza, márcz. hó.

Tisztelettel

MARSALOK KÁROLY.

10—1

Munk. urad. ásv. vizek borkéje.

Nyilatkozat.

Mult év november 26-án a „Halasi Újság” 9-ik számában közölt „Plébános és kántor” című nyilatkozatok elismerem hogy tisztelendő Rózsa Béla plébános urat személyében és hivatalos állásában sértették; elismerem hogy a közölt vádpontokat helytelenül nyilatkoztamra hozni: éppen azért, — miután nincs szándékomban ott sérteni a vele ellenségeskedni, sőt az eddig történetek is sajnálom, — tisztelendő Rózsa Béla plébános ur iránti kötelezettelből is, tőle nyilvánosan bocsánatot kérek és azon nyilatkozatot vissza vonom.

Halas 1888 márcz. 8.

Pipis Sándor r. k. kántor-tanító.

Köszönet nyilváníttás.

Alulírt ügy özeget édesanyám mint magam, nem különben testvéreim Amália, Georgina, János, Erzsébet és Juliánna nevében hálás köszönetet mondok mindazoknak, kik boldogult jó testvérem Závodszy Jozefa volt halasi óvodónő temetésén megjelentek, vagy annak rendezése körül fáradoztak szívesek voltak. Fogadják a négyietnek mélyen tisztelt tagjai között is a boldogult temetést illető kegyeletért, alázatos köszönetemet. A koporsóra koszort tenni kegyesek voltak a négyietnek mélyen tisztelt tagjai, továbbá Hoffner Mari és Teréz, ugy Novák Rudolfné urölgyek; az isten áldja meg mindnyájukat jószágukért.

Halas, 1888. márcz. 9.

Závodszy István

sárosi (Fehér m.) kántor-tanító

Nyilatkozat.

Rozs akarati egyének azt a rágalmat terjesztik rólam, hogy a napokban elhalt Tarnós Imre családjától egy zsák búzát elloptam. En e búzát tartozás fejében hoztam el tőltik Tarnós családjának előleges tudtával. Minden ezzel ellenkező hírt rágalomnak nyilvánítottok, s a mennyiben valaki ez ügy miatt becsületesemet megtámadná, ellene a törvény rendelkezésénél fogva keresek elégtételt.

Halas, 1888. márcz. 5.

Herráth Szép Lajos.

*) Az e rovat alatt közöltékekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

H I R D E T É S E K.

Arverési hirdetmény.

2311 tkv. 1882

A kunhalasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Varga József halasi lakos végrehajthatónak, id. Sebestény Sándor halasi lakos végrehajtást szenvedő ellen 100 frt tőke, kamatai s járulékaik erejéig indított végrehajtási ügyében a k. k. halasi 36. számú telekkönyvben A + 38. hr. sz. a. ház és telke 600 frt értékkel, A + 9395 hr. sz. a. rekétyei legelő 22 frt becsértékkel, mint Sebestény Sándor és elhalt neje Szabó K. Judit hagyatéka nevében álló fekvőségek az 1881. évi 60. t. cz. 156. §-a alapján, az egész fekvőség azonban mindenik jószágtestre külön-külön a birói végrehajtási árverés elrendeltetik s erre határnapul az 1883. évi márcz. hó 21. napjának d. e. 9 órája ezen bíróság helyiségében kitézetik, a következő feltételek alatt:

1. A kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alól is a birtok el fog adatni és pedig az A + 38 hr. sz. a. ház 600 frt kikiáltási árral, az A + 9395 hr. sz. a. 3 hold 763 □ öl legelő 22 frt kikiáltási árral külön-külön.

2. Árverezni akaró tartozik az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül-készpénzben vagy óvadékképes papirokban, kiküldött kezébe létenni, a kifizetetlen vételártól 6% kamát fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei ezen telekkönyvi-hatóságnál, vagy Halas város t. előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Halason 1882. évi deczemb. hó 28-án.

Török Elek

kir. albiró.

Halas. 1883. Nyomatott Prager Ferencznel.

Mindennemű magyar és német férfruhákat a legújabb divat szerint pontosan és jutányos árak mellett készítünk.

Kérjük a nagyérdemű közönségnek szives pártfogását.

Lakásunk Horváth Szép Dömötör házában (régii Rajkó-téle ház) IV. tized 1233. sz.

Vajda Imre és Biró Antal
férfrú szabók.

Borbás János kovács-
mesternél IV. tized 1187. sz. a.

kapható a legjobb minőségű valódi
szabolcsi

kovács-szén

métermázsája 1 frt 50 kr.

**Mészöly István és a csatorna-
ügy.**

A „Halasi Ujság“ 9-ik számában Mészöly István ur egy nyilatkozatot tett közzé, melyben előadja, hogy f. é. márczius 1-én tartott tanácsülésben városi polgármester ur az ő multját „botrányosnak“ mondotta azon czélből, hogy ötet „megbélyegezze“; miután ő — visszatekintve „multjára“, — csak egyszer követett el ballépést, amiből kifolyólag ugyanis egy korosabb nő által apasági keresettel támadtatott meg, de ezt is kibékítette 50 firtal: — felhív mindenkit, hogy álljon elő! s tegye közzé, ki, mit tud ő róla!?

E szokatlan nyilatkozat, — tekintve annak erkölcsi oldalát, — sajnálkozásunkat kelti fel, — de meglepő is, mert valójánságot állít, mivel tanácsülés nem volt és vizügyről lévén szó, nyilatkozó ur multját a polgármester botrányosnak nem nevezte, ötöt nem sértette; — minthogy azonban reánk is történt hivatkozás, — hogy a nagyközönség világosan értse az ügy állását; előadjuk hogy mit és miért helyeseltünk.

Városunk határterületén az 1816. év óta létezett csatornákkal összefüggésben, 1872. és 1873. években hatóságilag átvezető árkok húzattak, e művelet által több száz hold tétetett használatosá. — Tajó pusztja felső szélén Harka pusztától kezdve 1350 folyó öltárkok húzatott, az ásatással megbízott felügyelő Mészöly István tajói tanyáján tartózkodott, s nevezett ur közbejöttével annak, úgy mint a szomszédoknak nagy öröme a kijelölt csatornát elkészítette, a vízvezető czéljának megfelelt, s mint ilyen a megyei kir. főmérnök által is törvényes vízvezető csatornául elfogadtatott, amint hogy 1880-ik évben Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye területéről készített térképen mint törvényes vízvezető Mészöly csatorna névvel ki is tüntettetett, sőt nyilatkozó ur első rendű alólírott előtt ki is jelentette, hogy birtoka e vízvezető által értékében növekedett, és ez igaz is. A közbejött száraz évek alkalmával nyilatkozó ur birtokának lapályosabb és más években víz-járta részeit; részben kaszálló, részben szántóul nagy haszonnal használta, mignem később a földrés régi gazdája, a víz ujra visszajött, ekkor felszólalt, hogy a csatorna tisztíttassék ki, ez elrendeltetett, de alig fogott hozzá a küldöttség, nyilatkozó ur a mérnök eljárását megtámadta s ellene

1) 1879. évben kárköveteléssel lépett fel, erre megyei vizsgálat rendeltetett a kir. állam-építészeti főmérnök közbejöttével. Az eredmény az lett hogy nyilatkozó ur megyei alispán ur

9980/1879. számú végzésével a laptalan kárkövetelésével elutasított.

Ugyanazon év-őszén megyei alispán ur 26405/1879. számú végzésével elrendelte a vízvezető árkok kitisztítását, mely művelet a hatóság által teljesítettet is, alólírottak közbejöttével.

2) 1881. év márczius 15-én nyilatkozó ur újból folyamodott, s birtokán okozott állítólagos kárát kérve orvosoltatni, a 6346/1881. sz. a. alispáni végzéssel kiküldött megyei bizottság kérelmét a laptalanak találta.

3) 1881. év ápril 4-én a polgármesterhez folyamodott, hogy a kir. állam-építészeti mérnök által mult márczius hóban a víz folyásáról felvett műszaki térképet, — miután az szerinte rosszul vétetett fel, — hasonlítottassa össze a természettel; ezen illetékelen kérelmével 9670/polg. sz. a. v. é. g. z. s. elutasított.

4) 1881. ápril 8-án nyilatkozó ur elzáratta a csatornát és pedig előző szomszédjának birtokán, de olyképen, hogy saját földje mentén nyitva hagyta, ezen művelet által saját birtokáról, vezető árkok segítségével a vizet, mely a pusztja alsó részéről természetes lejtő az ő vizállásos lapályaira folyt, — leeresztette, — a csatornába emelt gát pedig a Harka pusztja felől rendszeren folyó vizet a csatorna partjának kimerítésével „Bodoglár“ pusztára terelte.

Több birtokos folyamodására nyilatkozó ur által elzárt csatorna kinyitását a polgármester elrendelte, ez ellenében

5) 1881. ápril. 23-án több tajói birtokos alairásával újabbi kérvényt adott be, hogy a rendes csatorna, ott ahol Mészöly István betömte, maradjon zárva, de a polgármester ezen jogtalan kérelemmel folyamodókat 1192. számú végzéssel elutasította s alólírottak közbejöttével a törvényes csatorna kinyitását elrendelte. Alighogy haza jött a küldöttség, nevezett ur a csatornát újból elzárta.

6) 1881. ápril hó 24-én Onádi János és társai folyamodtak megyei alispán urhoz s ez 10297. számú végzéssel bírságolás fenyegetés terhe mellett Mészöly urat a csatorna betömésétől eltiltotta, miután azonban ez a tilalmat figyelembe nem vette, Onádi János újabb kérelmére alispán ur 10917. számú végzésével a polgármester kötelestevé tette, hogy a csatornát nyitassa ki, mit ez alólírottak közbejöttével végre is hajtatott, a gátot kihányatta, a megsemmisített csatorna partot pedig vissza állította.

7) 1881. május 2-án 1263. szám alatt érkezett alispáni határozat Mé-

szöly Istvánt, időközben benyújtott és a csatorna elzárását kérő folyamodásával újból elutasított, úgy színté a polgármester által tett felebb említett intézkedéseket is jóvá hagyta. — ekkor nyilatkozó ur azt a hírt terjesztette el, hogy a város ellen több ezer forint kára iránt pert indít.

8) 1881. június 29-én Halas városa ellen a kalocsai kir. törvényszékhez benyújtott folyamodásában állítólagos kára megállapítása végett bírói szemlét kért. A bíról szemle meg is tartatott, de a szakértők Halas városa ellenében kárösszeget még nem állapíthattak.

9) 1881. november havában a képviselő testület 59. szám alatt elrendelte a létező csatornák kitisztítását. Ezen határozatot Mészöly István újból felebbzte, a megyei közgazdászati bizottság azonban 2305. számú határozatával újból elutasította.

10) 1882. márczius hó 27-én városi tanácshoz folyamodott, hogy a városi mérnök neki 16 hold földjét az árkok mélyítésével előntette, ennek folytán kérte kára megtérítését elrendelni.

Ugyanakkor kérdésbe tette, hogy miért nem s mi arányban fizetnek a harkai birtokosok a helyesen történt tisztítási költségbe, miután (kérvenve szöszerint szövegbe szerint) a Mészöly csatorna a harkai földtárból egy csépp vizet se kap s csak a Harka földtárból nyúl földet a szabálytalan meg a vizéktől.

E kérvény felterjesztetvén, megyei bizottság helyszíni vizsgálatot tartott s a kir. állam-építészeti főmérnök közbejöttével constatáltatott, hogy Mészöly Istvánnak egy krajczár értékű kára sincs s a városi mérnök neki 16 hold földjét elnemöntette, minek folytán 12692. 1882. sz. a. alispáni határozat a laptalan panaszával elutasította s a városi képviselő testület intézkedését a tisztításra vonatkozólag jóváhagyta.

11) 1882. év tavaszán kir. biztos Tisza Lajos ur a vadvizek levezetése tekintetéből Szegedre értekezletet hívott össze, de miután Halast a kiépített csatorna költségéből 400 ezer forint terhelte volna, városi küldöttünk a tervezetnek ellene voltak. Ennek megtörténte után a nagyméltóságú közmunka miniszterium miniszteri biztos ur Jankovich Miklós és Kende Mihály kir. mérnök urakat városunkban küldötte. A miniszteri biztos, úgy az 1816. mint mint a későbbi s 1873-ban készített csatornainkra, a hatóság és a képviselőtestület tiltakozása daczára kimon-

lotta, hogy azok törvényellenesek s mint ilyeneket, a sósói és járószéki csatornák kivételével betömte, a betömés kir. mérnök ur utasítása és kijelölése szerint megtörtént. Ekkor Mészöly István, a ki korábban, a szerint, amint reá kedvező volt, hol a tisztítást hol a betömést kívánta, ismét előállott.

12) 1882. november 11-én feladta a kir. mérnököt Kende Mihályt, hogy a betömés által neki földjében és faliban 2055 frt kárt tett. A minisiteri biztos helyszíni vizsgálatot rendelt, s alólírottak a polgármester rendeletéből szemlét tartván, konstatálták, hogy a csatornából kihányt földet Mészöly István több helyről saját használatára elhordatta és a betömés által kára nem történt; — ugyanez ügyben a királyi mérnök is jelentést tett, s a minisiteri biztos Mészöly urat panaszával elutasította. Ő a minisiteri biztos elutasító határozatát a közmunka- és közlekedési minisztériumhoz fölebbezte, amikor és ahol újabb panaszt terjesztett-elő, azt állítván, hogy a polgármester a víz rendes folyása ellen gátat emeltetett. A minisiter ur ő nm. nevezett urat alaptalan panaszával 1725/1883. számú végzésével elutasította, a felhozott gátra vonatkozólag azonban vizsgálatot rendelt.

Ezen vizsgálat végett folyó év márczius 1-én jelent meg a minisiteri biztos ur, és midőn a polgármester alólírottak, az előjáróság több tagja és Mészöly István előtt, a minisiter ur ő nmltóságához benyújtott folyamodás

nyilvánosságra hozatott, a jelenlevők felháborodással hallották, hogy nevezett ur gyanúsító, sértő kifejezésekkel élve, az ügyet össze nem függő személyeskedés terére lépett, folyamodásában megtámadja a minisiteri biztos felfogását, a kir. mérnököt, a polgármester személyét, a megyei és városi jelen vizügyben kiküldött bizottságok eljárását, a városi képviselő testületet és a megyei törvényhatóságot, szóval mindenkit, ki nevezett ur valótlan állításának és követelésének hitelt nem adott.

Ez a Mészöly-féle vizügynek és csatornának hű tükre. Az előadottakról biztos tudomásunk van, mert mi alólírottak részint együttesen, részint különállólág voltunk megbízva a polgármester ur által a végrehajtással; épen azért adjuk e részletes felvilágosítást, és miután ismerjük Mészöly István ur czivódó természetét, mások ügyeibe beavatkozni szokott közőkédéseit; miután meg voltunk győződve, hogy a gátelés iránti feljelentés valótlan, mert a megyei alispán ur 10917/1881 számú rendeletének végrehajtása óta a csatornához nem nyultunk, és a gát nem más, mint nevezett ur által megemmisített csatorna-partnak 1881-ik évben történt törvényszerű helyreállítása; miután látjuk, hogy gyanúsításokkal nevezett ur csak azért lépett fel, hogy nem létezett, elutasított kárkövetéseivel Halas városa ellen czélba vett perében adatot nyerhessen, és így az utóbbi években városunk, sőt az egész vidéken a felfakadó vizek által okozott általános elemi csapást saját

javára kiaknázni akarja; mintán eljárásból és nyilatkozatából kitűnik, hogy a polgári kötelességről, az erkölcs szabályairól zavaros fogalommal bír, —

amidőn a felfolyamodás sértő kifejezéseit polgármester ur visszautasítja, amidőn a város egyetemét, a küldött ségek eljárását és ezekre fektetett hivatalos jelentéseket védelmezte, s a felfolyamodásnak hivatalos kiadását kérte, és kérését indokolta, igaza van nyilatkozónak, hogy helyeslésünkkel találkozott és érzelmeinknek nem ingetéssel, hanem élő szóval a fentebbi előadott okok alapján helybenhagyó kifejezést adtunk.

De nem is tartjuk megengedhetőnek, hogy városunk alaptalan kárkövetelésekkel zaklattassék, s a közügyben eljáró hivatalos közeg magánérdekék végett megtámadásnak legyen kitéve.

Mészöly István ur előéletéhez ez időszerint semmi közünk, egyedül a vizügy, s ebből kifolyó gátpanasz volt a tárgy, tehát csakis erre történt és történik a felvilágosítás; legyen szabad azonban felhívására még csak annyit megjegyezni, hogy tán elfelejtette már a szép számú majsai rokonságot, meg aztán a köztudomású kutya-historiát.

Kelt Halason, 1883. márcz. 7.

Hirhäger Károly

városi mérnök.

Gaal Gábor

rendőr-kapitány.